

2.8 **zaleca** likwidację dotacji dla tych typów działalności, które przyczyniają się do zmian klimatycznych;

2.9 **podkreśla** swoje pełne poparcie dla propozycji Rady, aby ustanowić cele na okres po roku 2012. Podobnie jak Rada, Komitet jest zdania, że w wypadku krajów rozwiniętych należałoby ustalić planowany poziom redukcji na 15 % — 30 % w okresie do roku 2020, zgodnie z wartościami odniesienia ustanowionymi w Protokole z Kioto; po tym terminie, Komitet zaleca ustalenie wartości zgodnych z duchem konkluzji przyjętych przez Radę ds. Środowiska Naturalnego (60 % — 80 % do roku 2050);

2.10 **proponuje**, aby strategia tematyczna dotycząca środowiska miejskiego tworzyła bodźce do walki ze zmianami klimatycznymi;

2.11 **zaleca**, aby dokładniej przeanalizowano bilans kosztów i korzyści ograniczenia wzrostu temperatury do 2°C. Należy dokładnie określić, jaki poziom koncentracji gazów cieplarnianych jest konieczny do osiągnięcia celu „2°C” oraz jakie są koszty związane z takim ograniczeniem;

2.12 **proponuje**, aby miasta nadal włączały się w proces LA21, kładąc większy nacisk na wprowadzanie w życie tego typu strategii.

Bruksela, 12 października 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Przegląd Strategii Zrównoważonego Rozwoju UE na rok 2005: Wstępne podsumowanie i przyszłe kierunki realizacji”

(2006/C 81/08)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Przegląd Strategii Zrównoważonego Rozwoju UE na rok 2005: Wstępne podsumowanie i przyszłe kierunki realizacji” COM(2005) 37 końcowy,

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 9 lutego 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Prezydium Komitetu z dnia 12 kwietnia 2005 r. roku powierzającą sporządzenie opinii na ten temat Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego,

uwzględniając komunikat Komisji „Zrównoważona Europa — lepszy świat: strategia Unii Europejskiej na rzecz rozwoju zrównoważonego” (propozycja Komisji na szczyt Rady Europejskiej w Göteborgu) (COM(2001) 264 końcowy),

uwzględniając komunikat Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „O globalne partnerstwo na rzecz rozwoju zrównoważonego” (COM(2002) 82 końcowy),

uwzględniając Komunikat Komisji z dnia 15 stycznia 2002 r. na wiosenną Radę Europejską w Barcelonie w dniach 15 i 16 marca 2002 r., na której nadano nowy impuls przyjętej dwa lata wcześniej podczas szczytu w Lizbonie strategii (COM(2002) 14) zmierzającej do uczynienia Europy najbardziej dynamiczną, konkurencyjną i opartą na wiedzy gospodarką na świecie,

uwzględniając opinię rozpoznawczą Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 28 kwietnia 2004, NAT/229-CESE 661/2004,

uwzględniając deklarację Rady Europejskiej w dniach 16 i 17 czerwca 2005 r. w sprawie zasad przewodnich w zakresie zrównoważonego rozwoju,

uwzględniając własną opinię w sprawie komunikatu „O strategię tematyczną na rzecz zrównoważonej eksploatacji zasobów naturalnych” (COM(2003) 572 wersja ostateczna — CdR 11/2004 fin ⁽¹⁾),

uwzględniając swoją opinię z dnia 14 listopada 2001 r. w sprawie komunikatu Komisji „Dziesięć lat po Rio: przygotowania do światowego szczytu na temat rozwoju zrównoważonego w 2002 roku” (COM(2001) 53) — CdR 37/2001 fin ⁽²⁾,

uwzględniając swoją opinię z dnia 15 czerwca 2000 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowych ram współpracy na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (COM(1999) 557 wersja ostateczna — 1999/0233 (COD))- CdR 134/2000 fin ⁽³⁾,

uwzględniając swoją opinię z dnia 17 lutego 2000 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie wytycznych dotyczących rolnictwa prowadzonego w sposób zrównoważony (COM(1999) 22 wersja ostateczna) — CdR 183/1999 fin ⁽⁴⁾,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji ds. Handlu i Rozwoju „Umożliwianie krajom rozwijającym się uzyskiwania korzyści z handlu” (COM(2002) 513 wersja ostateczna — CdR 100/2003 fin) ⁽⁵⁾,

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług na rynku wewnętrznym COM(2004) 2 wersja ostateczna — 2004/0001 (COD) — CdR 154/2004 fin ⁽⁶⁾,

uwzględniając projekt opinii (CdR 66/2005 rev.1) przyjęty 28 czerwca 2005 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Mona-Lisa NORRMAN, Członek Rady Hrabstwa Jämtland (SV/PES)),

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Władze lokalne i regionalne są szczeblem decyzyjno-wykonawczym najbliższym obywatelom UE. Środki niezbędne dla realizacji zrównoważonego rozwoju muszą być opracowywane, akceptowane, stosowane i nadzorowane w dialogu z obywatelami Unii Europejskiej.
- 2) W 25 Państwach Członkowskich UE praktyczna koordynacja pomiędzy różnymi obszarami polityki powinna mieć miejsce właśnie na poziomie lokalnym i regionalnym. Analogicznie, na poziomie lokalnym i regionalnym realizowana jest w praktyce europejska polityka spójności.
- 3) Właśnie poprzez łączne oddziaływanie metod i środków stosowanych na szczeblu lokalnym i regionalnym, zarówno w ramach Unii Europejskiej, jak i na całym świecie, możliwe jest odwrócenie obserwowanych obecnie niezrównoważonych trendów. Odpowiedni slogan brzmi: „Myśl globalnie, działaj lokalnie”.

przyjął, jednogłośnie, na 61. sesji plenarnej w dniach 12 — 13 października 2005 r. (posiedzenie z dnia 12 października) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Uwagi ogólne

Komitet Regionów

1.1 **przyjmuje z zadowoleniem** komunikat Komisji dotyczący przeglądu strategii zrównoważonego rozwoju UE, przedstawiającego wstępną ocenę dokonanych postępów oraz zarysowującego przyszłe kierunki realizacji;

1.2 **podkreśla**, iż postępy od czasu przyjęcia strategii na rzecz rozwoju zrównoważonego w Göteborgu w 2001 roku są

niewystarczające; **podziela** zdanie Komisji, że obecnie należy się skoncentrować na proaktywnym podejściu do rozwoju zrównoważonego oraz na konkretnych działaniach w terenie;

1.3 **wskazuje**, że podejście do rozwoju zrównoważonego obejmujące aspekty gospodarcze, ekologiczne i społeczne jest warunkiem koniecznym dla wzrostu gospodarczego, większej liczby i lepszej jakości miejsc pracy, poprawy dobrobytu oraz czystsze i zdrowsze środowiska naturalnego;

1.4 **podkreśla**, iż należy włączać i kłaść nacisk na rozwój zrównoważony we wszystkich dziedzinach polityki UE. Istotne jest, by polityka spójności wspierała zarówno wymiar gospodarczy, ekologiczny, jak i społeczny oraz aby należyście uwzględniać długookresowe skutki prowadzonej polityki. Podobnie, przyszła europejska polityka rozwoju i polityka dotycząca Afryki powinna zapewnić konsekwentne wsparcie zrównoważonego rozwoju w działaniach międzynarodowych;

⁽¹⁾ Dz. U. C 121 z 30.4.2004 r., s. 47

⁽²⁾ Dz. U. C 107 z 3.5.2002 r., s. 9

⁽³⁾ Dz. U. C 317 z 6.11.2000 r., s. 33

⁽⁴⁾ Dz. U. C 156 z 6.6.2000 r., s. 40

⁽⁵⁾ Dz. U. C 23 z 27.1.2004 r., s. 8

⁽⁶⁾ Dz. U. C 43 z 18.2.2005 r., s. 18

Handel zagraniczny

1.5 **akcentuje**, iż strategia lizbońska stanowi podstawę odpowiedzi UE na wpływ globalizacji na konkurencję, gospodarkę i siłę roboczą w Europie, lecz powinna również odzwierciedlać wpływ na zrównoważony rozwój w Europie i na świecie. Jeśli chodzi o różne umowy międzynarodowe, stosowana obecnie metoda urzeczywistniania rozwoju zrównoważonego wymaga dopracowania celem lepszego odzwierciedlenia skutków globalizacji dla usług publicznych oraz rozwoju zrównoważonego na szczeblu lokalnym i regionalnym;

Dialog i współpraca

1.6 **akcentuje** znaczenie skutecznego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim. W tym celu wszelkie formy przekazu pochodzące z Komisji powinny być spójne i należyście skoordynowane, a strategia wymaga monitorowania i przełożenia na konkretne działania;

Perspektywa lokalna i regionalna

1.7 **zwraca szczególną uwagę** na rolę oraz odpowiedzialność władz lokalnych i regionalnych w realizacji celów rozwoju zrównoważonego. Konieczna jest współpraca władz wszystkich szczebli zmierzająca do określenia i wprowadzenia zmian niezbędnych do osiągnięcia społeczeństwa zrównoważonego poprzez zdecydowane przewodnictwo;

Koncentracja na obywatelach

1.8 **podkreśla**, iż ważne jest, aby wysiłki propagujące rozwój zrównoważony dostosowane były do potrzeb i sytuacji obywateli UE celem pozyskania ich poparcia. W dialogu tym istotną rolę do odegrania mają władze lokalne i regionalne, a Komisja powinna wspierać podejmowane przez nie wysiłki, zarówno administracyjnie, jak i finansowo:

- opracowując mechanizmy konsultacji oraz stwarzając naturalne fora dialogu i wymiany doświadczeń;
- wspierając lokalne i regionalne programy rozwoju zarówno w ramach UE, jak i na arenie globalnej;
- propagując na terenie UE wiedzę na temat i świadomość potrzeby wspólnych działań zmierzających do realizacji założeń rozwoju zrównoważonego;

Zdrowie publiczne, bezpieczeństwo i równość

1.9 **podkreśla**, że zdrowie publiczne, w szerokim tego słowa znaczeniu, jest jednym z kluczowych warunków osiągnięcia rozwoju zrównoważonego;

1.10 **wskazuje**, że bezpieczeństwo jest warunkiem koniecznym dla wysokiej jakości życia oraz w szerszej perspektywie razem ze zdrowiem publicznym znajduje się w samym centrum wysiłków w zakresie propagowania rozwoju zrównoważonego;

1.11 **zwraca również uwagę** na potrzebę włączenia perspektywy równych szans do inicjatyw promujących rozwój zrównoważony,

Przedsiębiorstwa kierujące się względami ochrony środowiska naturalnego oraz „zielone” miejsca pracy

1.12 **podziela** pogląd Komisji, iż przyszła jakość naszego życia zależeć będzie od naszych stylów produkcji i konsumpcji.

Musimy oddzielić wzrost gospodarczy od degradacji środowiska naturalnego poprzez edukację i informowanie o oddziaływaniu wytwarzanych produktów i świadczonych usług na nasze zdrowie i środowisko naturalne. Istotną rolę do odegrania w zmienianiu stylów produkcji i konsumpcji mają także wymagania z zakresu ochrony środowiska przewidziane w procedurach zamówień publicznych;

1.13 **akcentuje** potrzebę wypracowania metod wspierania przedsiębiorstw kierujących się względami ochrony środowiska naturalnego, a zwłaszcza MŚP. W kontekście aktualnego wniosku dotyczącego Siódmego ramowego programu działań na rzecz badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (FP7) pomoc ta koncentrować się powinna szczególnie na firmach z branży technologii ochrony środowiska opierających się w znacznym stopniu na badaniach;

Cele, środki i nadzór

1.14 **popiera** plany Komisji dotyczące wyznaczenia jasnych celów, zamierzonych wielkości oraz związanych z tym terminów. Umożliwi to monitorowanie, pomiar i prowadzenie sprawozdawczości z czynionych postępów;

1.15 **podkreśla** potrzebę aktywnych środków oraz konkretnych działań propagujących rozwój zrównoważony. Opracowywany program działań powinien obejmować także narzędzia pozwalające na wdrażanie i monitorowanie różnych środków oraz włączanie w ten proces władz lokalnych i regionalnych jako kluczowych partnerów uczestniczących w przygotowywaniu programu działań;

Instrumenty realizacji celów rozwoju zrównoważonego

1.16 **podkreśla** wagę opracowywania nowych oraz ulepszenia istniejących instrumentów. Działania takie są konieczne w celu wdrażania, oceny i monitorowania środków niezbędnych do propagowania rozwoju zrównoważonego. Aby umożliwić wniesienie skutecznego wkładu w realizację założeń rozwoju zrównoważonego należy zająć się opracowywaniem i dostosowywaniem następujących instrumentów:

— Systemy zarządzania środowiskiem

Wspólnotowy system zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego (EMAS) wymaga usprawnienia i dostosowania do problemów i potrzeb rozwoju zrównoważonego. Należy opracować system zarządzania środowiskiem obejmujący zagadnienia o charakterze gospodarczym, ekologicznym i społecznym.

— Zamówienia publiczne

Włączenie wymogów z zakresu ochrony środowiska do kontraktów w ramach procedury zamówień publicznych jest potężnym narzędziem zachęcającym do zmian w zakresie stylów produkcji i konsumpcji w społeczeństwie. Należy je jeszcze wzmocnić na przykład poprzez położenie nacisku na możliwość uwzględnienia korzyści dla środowiska naturalnego, jakie niosą ze sobą lokalne produkty i usługi. Zamówienia publiczne generują obecnie 15 % PKB w UE, tj. około 1 biliona euro.

— Zamówienia publiczne z zakresu technologii

Należy rozwinąć procedury zamówień publicznych z zakresu technologii, zwłaszcza w dziedzinie odpadów, energii, transportu, zaopatrzenia w wodę i kanalizacji, dróg oraz innej infrastruktury. Są to obszary z zakresu odpowiedzialności sektora publicznego na poziomie lokalnym i regionalnym.

Badania i rozwój

Istnieje pilna potrzeba opracowania nowych technologii bardziej uzasadnionych z punktu widzenia ochrony środowiska. Inicjatywa Komisji zmierzająca do utworzenia szeregu platform technologicznych w oparciu o współpracę pomiędzy światem nauki a sektorem prywatnym jest krokiem w tym kierunku. Toczą się dyskusje, między innymi w Parlamencie Europejskim, nad stworzeniem „umotywowanych społecznie platform badawczych” z wyraźnym celem wspierania i promowania badań związanych z problematyką rozwoju zrównoważonego. Komitet Regionów popiera tę inicjatywę oraz pragnie zaakcentować potrzebę jej rozszerzenia na badania i rozwój w dziedzinie nauk społeczno-behawioralnych. Potrzeba również konkretnych inicjatyw mających na celu zagwarantowanie, iż wyniki prowadzonych badań znajdą przełożenie na praktyczne działania wspierające rozwój zrównoważony na poziomie lokalnym i regionalnym.

— Informowanie i uświadamianie społeczeństwa

Komisja przyjęła m.in. minimalne standardy w zakresie konsultacji z zainteresowanymi stronami wymaganych każdorazowo przed podjęciem decyzji w dziedzinie ochrony środowiska. Ponadto podjęto różnorakie inicjatywy zachęcające przedsiębiorstwa z sektora prywatnego do angażowania się w działania na rzecz rozwoju zrównoważonego. W tym kontekście jednak Komisja nie zawsze radzi sobie najlepiej z przekazywaniem informacji.

— Współpraca i wymiana doświadczeń

Możliwość wymiany doświadczeń oraz zdobywania wiedzy poprzez współpracę i interakcje z różnymi podmiotami stanowi istotny element wysiłków na rzecz rozwoju zrównoważonego. Wiele organizacji i sieci powiązań w ramach Unii Europejskiej współpracuje ze sobą nad realizacją tego celu.

— Monitoring i ocena

Potrzeba narzędzi monitoringu i oceny, które umożliwią podjęcie skutecznych i zogniskowanych działań na rzecz propagowania rozwoju zrównoważonego. Dwa przykłady tego rodzaju narzędzi to ocena oddziaływania na zdrowie i środowisko naturalne, niemniej ich rozwój wymaga jeszcze dalszego wysiłku.

— Instrumenty oparte na mechanizmach rynkowych

Obecnie w UE stosuje się szereg instrumentów opartych na mechanizmach rynkowych, takich jak podatki związane z

ochroną środowiska, systemy handlu prawami do emisji zanieczyszczeń oraz subsydia. Instrumenty te wymagają dalszego rozwoju celem zapewnienia, by ceny wszelkiego rodzaju działalności gospodarczej odzwierciedlały jej prawdziwy koszt dla społeczeństwa.

— Planowanie przestrzenne

Wiele spośród środków niezbędnych do propagowania rozwoju zrównoważonego dotyczy wykorzystania gruntów i zasobów wodnych na poziomie lokalnym i regionalnym oraz wiąże się z planowaniem przestrzennym, jak na przykład implementacja dyrektywy WE w sprawie wody czy strategii tematyczne na rzecz rozwoju obszarów miejskich oraz odpadów.

— Prawodawstwo

Prawodawstwo jest kolejnym istotnym narzędziem propagowania rozwoju zrównoważonego. Niemniej niektóre elementy regulacji zarówno wspólnotowych, jak i krajowych nie wspierają w pełni wysiłków zmierzających do promowania rozwoju zrównoważonego. Należy w pierwszym rzędzie zająć się poprawą i dalszym opracowywaniem istniejących uregulowań. Ponadto należy ponownie przeanalizować i zwiększyć spójność pomiędzy różnymi przepisami w celu m.in. uproszczenia systemu prawnego. Prawodawstwo należy wspierać za pomocą nowych instrumentów i metod opartych na porozumieniach pomiędzy partnerami społecznymi. Przykładem takiego podejścia mogą być umowy zawarte w kontekście metody otwartej koordynacji, Karta Aalborska oraz umowy trójstronne.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **podkreśla**, iż ważne jest, by główną rolę w wysiłkach zmierzających do realizacji celów rozwoju zrównoważonego odgrywali obywatele UE. Prowadzony dialog dotyczący środków fizyczno-gospodarczych, jak również zmiany stylów konsumpcji i zachowań uwzględniać musi warunki panujące na poziomie lokalnym i regionalnym;

2.2 **sądzi**, że cele i środki niezbędne w działaniach na rzecz rozwoju zrównoważonego muszą opierać się na oraz być dostosowane do sytuacji na poziomie lokalnym i regionalnym;

2.3 **podkreśla** wagę opracowywania nowych oraz ulepszenia istniejących instrumentów. Jest to niezbędne, aby umożliwić wdrożenie, ocenę i monitorowanie środków potrzebnych do realizacji celów rozwoju zrównoważonego;

2.4 **wierzy**, że w ramach swojego bieżącego przeglądu strategii rozwoju zrównoważonego oraz prac nad programem działań Komisja będzie rozwijać i pogłębiać dialog na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz **zamierza** odgrywać aktywną rolę w nieustannych wysiłkach zmierzających do stworzenia społeczeństwa zrównoważonego zarówno w Unii Europejskiej, jak i w skali globalnej.

Bruksela, dnia 12 października 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB